

Forfatningsordliste

dansk-grønlandsk/grønlandsk-dansk

Forfatningskommissionens Sekretariat

Juni 2019

Forord

Jeg er glad for at kunne udgive nærværende ordliste nu.

Som bekendt øges ikke alene antallet af juridiske termer, herunder forfatningsmæssige, løbende, men det er også en udfordring for enhver at oversætte til grønlandsk.

Da Inatsisartut tilbage i efteråret 2016 stemte for at nedsætte Forfatningskommissionen, var det allerede tydeligt at man brugte forskellige termer, ikke mindst på grønlandsk.

Sprog fylder meget i kommissionens arbejde, og vi har nu samlet ord og udtryk, der er relateret til forfatningsarbejde og en forfatningsforberedende proces, som vi mener bliver mest dækkende som terminologisk ramme for kommissionens mangesidede virke.

Vi har kun ét formål med dette arbejde, og det er at berede vejen for et ensartet sprogbrug og en så vidt muligt fælles terminologi i forfatningsarbejdet og i andre afledte sammenhænge.

Vi skal gøre opmærksom på, at nærværende ordliste ikke er en autoriseret terminologiliste, men skal blot ses som en ordliste, der efter sekretariatets mening indeholder mest dækkende ord og udtryk.

Udgivelsen af ordlisten er kun det første skridt, et stykke arbejde der er bedre end ingenting. Vi vil derfor venligst opfordre alle og enhver, der interesserer sig for terminologi, og andre, som måtte have en aktie i det, om at sende os ord og udtryk, som man med fordel kan inddrage i ordlisten, eller hvis man har kritiske bemærkninger til enkelte ord og udtryk i den nu offentliggjorte ordliste.

På lidt længere sigt forestiller vi os at der bliver udgivet en lidt mere officiel terminologiliste, sikkert i et tæt samarbejde med Sprognævnet, der godtager ord og termer, og andre sagkyndige. Indtil da agter vi at supplere listen med nye ord og udtryk løbende på kommissionens hjemmeside.

Sekretariatet alene er ansvarlig for denne ordliste.

Johan Lund Olsen, sekretariatschef

A

Absolut flertal amerlanerussuteqavinneq

Absolut stemmeflertal amerlanerulluartut taasinerat

Ad hoc udvalg ataatsimiititaliaq suligasuartitaq

Administrative bestemmelser allaffissornikkut aalajangersakkat

Adskillelse af stat og kirke naalagaaffiup ilageeqarnerullu avissaartitaanerat (naalagaaffimmi sulinerup ilageeqarnermilu sulinerup avissaartitaanerat)

Advokatsamfundet Eqqartuussissuserisoqatigiit

Afgive en højtidelig forsikring om at ville holde grundloven inatsisit tunngaviusut maleqqissaarniarumallugit uppernarsaalluni neriorsuineq

Afkolonialisering nunasiaajunnaarsitsineq; nunasiaammik namminersortunngortitsineq

Afsluttende bestemmelser aalajangersakkat naggasiussat

Afstamning nagguik

Afstemning (votering) taasineq

Aldersformand sivisunerpaasimasumik ilaasortaasimasunit angajulleq

”Alle mennesker er født frie og lige i værdighed og rettigheder. De er udstyret med fornuft og samvittighed, og de bør handle mod hverandre i en broderskabets ånd” ”Inuit tamarmik inunngorput nammineersinnaassuseqarlutik assigiimmillu ataqqinassuseqarlutillu pisinnaatitaaffeqarlutik. Silaqassusermik tarnillu nalunngissusianik pilersugaapput imminnullu iliorfigeqatigiittariaqaraluarput qatannugitigiittut peqatigiinnerup anersaavani”

Almene pligter nalinginnaasumik pisussaaffiit

Almenvellet inooqatigiit ataatsimut iluaqutissaat

Almenviljen inuit nalinginnaat piumasaat

Almindelig borgerpligt innuttaasut kikkuusulluunniit pisussaatitaaffigisaat

Almindelige bemærkninger oqaaseqaatit nalinginnaasut

Almindelige bestemmelser aalajangersakkat nalinginnaasut

Almindelige, direkte og hemmelige valg nalinginnaasumik, toqqaannartumik isertortumillu qinersinerit

Almindeligt omdømme inuit isiginninnerat; nalinginnaasumik isigineqarneq

Anbefalinger inassuteqaatit

Anerkendte trossamfund uppeqatigiit akuersaarneqarsimasut (naalagaaffimmut atanngitsut);
upperisarsioqatigiit akuerisaasut (naalagaaffimmut atanngitsut)

Anklagemyndigheden unnerluussisussaataasut

Ansvarlighed akisussaassuseqarneq

Arbejdsgruppe suleqatigiissitat; suleqatigiit

Arbejdspligt sulisussaataaneq

Arbejdstageres rettigheder sulisut pisinnaatitaaffii

B

Beføjelser piginnaatitaaffiit

Benådning saammaassaaneq; saammaassineq

Beslutningsdygtighed aalajangiisinnaassuseqarneq

Beslutningskompetence aalajangiinissamut piginnaatitaaneq

Bestemmelse aalajangersagaq

Bestikkelse akiliilluni peqquserlutsitsineq; akilersilluni peqquserlunneq

Betænkning isumaliutissiissut

Bevilling aningaasaliissutit

”Boligen er ukrænkelig” ”Inigisaq ajortumiitsaaliugassaalluinnassaaq”

Borgerforslag innuttaasut siunnersuutaat

Borgerlige rettigheder innuttaasutut pisinnaatitaaffiit

Borgerpligter innuttaasutut pisussaaffiit

Brugsrettigheder atuisinnaatitaanermut pisinnaatitaaffiit

Børnerettighedsinstitution Meeqqat pisinnaatitaaffiinut sullissivik

Børnetalsmand Meeqqanik illersuisoq

Børnetalsmanden Meeqqat illersuisuat

Børns rettigheder meeqqat pisinnaatitaaffii

C

Centralbank qitiusumik aningaaserivissuaq

Civilsamfundet inuiaqatigiinni inuinnaat

Civilsamfundsorganisationer innuttaasut soqutigisaqaqatigiiffii

D

Dagsorden ullormut oqaluuserisassat

Danmarks Riges Grundlov Danmarkip naalagaaffiata inatsisai tunngaviusut

Dansk indfødsret Danmarkimi innuttaassuseqarneq

Dansk ret Danmarkimi inatsiseqartitsineq

De Forenede Nationer Naalagaaffiit Peqatigiit

De Forenede Nationers deklaration om oprindelige folks rettigheder nunat inoqqaavisa pisinnaatitaaffii pillugit Naalagaaffiit Peqatigiit nalunaarutaat

De Forenede Nationers Pagt Naalagaaffiit Peqatigiit Angerfigeqatigiissutaat

Deklarationen om folkeretlige principper vedrørende venskabelige forbindelser og samarbejde mellem stater i overensstemmelse med De Forenede Nationers pagt

Naalagaaffiit Peqatigiit angerfigeqatigiissutaat naapertorlugu naalagaaffiit akunnerminni akaareqatigiinnissaat suleqatigiinnissaallu pillugit nunat tamalaat inatsisaanni tunngavissat pillugit nalunaarut

Delbetænkning isumaliutissiisuttip ilaa

Delegation/delegering isumagisassanngortitsineq

Deltagelsesdemokrati innuttaasunik peqataatitsinikkut tamat oqartussaaqataanerat

Demokrati tamat oqartussaaqataanerat

Demokratiets spilleregler tamat oqartussaaqataaneranni malittarisassat; tamat oqartussaaqataaneranni suleriaasissat

Demokratisk samfund inuiaqatigiit tamanit oqartussaaqataaffiusut

Demokratisk system tamat oqartussaaqataaneral aallaavigalugu aaqquissuussineq

Demokratiske beslutningsorganer tamat oqartussaaqataanerat aallaavigalugu aalajangiisartuutitat

Den Grønlandske Retsvæsenkommission Kalaallit Nunaanni Eqqartuussiveqarneq pillugu Ataatsimiititaliarsuaq

Det almene vel innuttaasut amerlanersaasa iluaqutissaat

Den almindelige mening amerlanerusut isumaat

Den Europæiske Menneskerettighedskonvention inuit pisinnaatitaaffii pillugit Europamiut isumaqatigiissutaat

Den europæiske pagt om regionale sprog eller mindretalssprog nunat immikkoortuini oqaatsit imaluunniit ikinnerussuteqartut oqaasii pillugit Europamiut isumaqatigiissutaat

Den Europæiske Union (EU) Europamiut Peqatigiinnerat (EU)

“Den individuelle ret til at anvende eget sprog kan aldrig betvivles” “Kinaluunniit apeqquserneqartussaannngitsumik oqaatsiminik atuisinnaassaaq”

“Den lovgivende magt er hos kongen og folketinget i forening. Den udøvende magt er hos kongen. Den dømmende magt er hos domstolene” “Kunngi inatsisartullu suleqatigiillutik inatsisiliortartussaapput. Kunngi aalajangiisussani qullersaasussaassaaq. Eqqartuussisarneq eqqartuussisut qullersaaffigisassaraat”

Den Nordiske Sprogkonvention Nunat Avannarliit oqaatsit pillugit isumaqatigiissutaat

“Den personlige frihed er ukrænkelig” ”Inuup kiffaannngissusia ajortumiitsaaliugassaalluinnassaaq”

“Det er forbudt at udsætte en kvinde eller en mand for direkte eller indirekte forskelsbehandling på grund af køn” ”Arnat angutilluunniit suaassusaat pissutigalugu toqqaannartumik toqqaannannngitsumillu assigiinngisinneqarnissaat inerteqqutaavoq”

“Det grønlandske element” i retsplejen eqqartuussisaatsip ”kalaalerpalaarutaa”

“Det grønlandske folk er suverænt i Grønland” ”Inuiaat kalaallit tassaapput Kalaallit Nunaannut kisimiillutik aalajangiisussaasut”

Det Grønlandske Kriminalpræventive Råd Kalaallit Nunaanni Pinerluttaalisitsiniarneq pillugu Isumalioqatigiissitat

Det offentlige pisortat

Det tavse flertal qisuariartanngitsut

Direkte demokrati toqqaannartumik tamat oqartussaaqataanerat

Diskrimination, diskriminering assigiinngisitsineq

Dobbelt statsborgerskab marlunnik innuttaassuseqarneq

Dommerrådet Eqqartuussisut Siunnersuisoqatigiit

Domsmyndighed eqqartuussisinnaatitaasut

Domstolenes uafhængighed eqqartuussiviit akuliuffigineqartussaannginerat

Domstolsprøvelse eqqartuussivimmi misiliineq; eqqartuussivimmi misiliisitsineq

"Du skal opfylde dine forpligtelser" "pisussaaffitit naammassissavatit"

Dyrenes rettigheder uumasut pisinnaatitaaffii

Dømmende magt eqqartuussisut (eqqartuussiviit)

E

Ejendomsret piginnittussaaneq; piginnittussaataaneq

"Ejendomsretten er ukrænkelig" "Piginnittuussuseq ajortumiitsaaliugassaalluinnassaaq"

Ejendomsretten til land nunamik piginnittussaataaneq

Ejendomsrettigheder piginnittuunermik pisinnaatitaaffiit

Ekspertise immikkut ilisimasaqarneq

Ekspertudvalg immikkut ilisimasalittut ataatsimiititaliaq

Ekspropriation pigisanik aalaakkaasunik arsaarinnissuteqartarneq (pinngitsaaliissummik taarsiissutitalimmik arsaarinnittarneq)

Embede atorfik

Embedsforretninger suliat ingerlasut

Embedsførelse atorfimmik suliassanik ingerlatsineq; atorfimmik ingerlatsineq

Embedsmisbrug atorfimmik atornerluineq

"En ny grundlov skal være letforståelig og læsbar" "Inatsisit tunngaviusut nutaat paasissaalluuartuullutillu atuaruminartuusussaassapput"

Endelige bestemmelser aalajangersakkat inaarutaasut

"En forfatning er en "nations fødselsattest"" "Inatsisit tunngaviusut tassaapput "inuiaat inunngornermut allagartaat""

"Et samfund skal kendes på, hvordan det behandler sine svageste" "Inuiaqatigiit sanngiinnerpaartaminnut qanoq iliornertik ilisarnaatigissavaat"

Etiske retningslinjer ileqqorissaarnermut najoqqutassat

Etnicitet immikkut inuiaassuseq, immikkut inuiaassuseqarneq

Etnisk diskrimination immikkut inuiaassuseq patsisigalugu assigiinngisitsineq

Etniske, religiøse eller sproglige mindretal immikkut inuiaassutsikkut, upperisarsiornikkut oqaatsitigulluunniit ikinnerussuteqartut

Europarådets rammekonvention om beskyttelse af nationale mindretal Europarådip sinaakkutaasumik isumaqatigiissutaa naalagaaffinni ikinnerussuteqartut illersugaanissaat pillugu

Europæisk konvention om statsborgerret innuttaassuseqarsinnaatitaanermut Europamiut isumaqatigiissutaat

Evangelisk-luthersk kirke (Kalaallit Nunaanni Ilagiit) ilagiit Lutherikkuusut (Kalaallit Nunaanni Ilagiit) oqaluffiat; ilagiit naaggaartut (Lutherikkut)

F

Fagforeningernes rettigheder sulisartut peqatigiiffiisa pisinnaatitaaffii

"Fast tilknytning til det grønlandske samfund" "Inuiaqatigiinnut kalaallinut aalajangersimasumik attuumassuteqartut"

Fastboende fremmede/udlændinge takornartat/nunani allamiut najugaqavissut

"Fattigdom er et fravær af menneskerettigheder" "Piitsuussuseq tassaavoq inuttut pisinnaatitaaffeqannginneq"

Finanslov aningaasanut inatsit

Finansudvalget Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaq

Flertalsregering naalakkersuisut amerlanerussuteqartut

FN's konvention om afskaffelse af alle former for diskrimination mod kvinder isumaqatigiissut arnanik immikkoortitsisarnerit suulluunniit nungusarnissaat pillugu

FN's konvention om afskaffelse af alle former for racediskrimination ammip qalipaataa tunngavigalugu assigiinngisitsisarnerit tamarmik atorunnaarsinneqarnissaannut FN-imi isumaqatigiissut

FN's konvention om barnets rettigheder Naalagaaffiit Peqatigiit meeqqat pisinnaatitaaffii pillugit isumaqatigiissutaat

FN's konvention om gifte kvinders statsborgerret Arnat katissimasut innuttaassuseqarsinnaatitaanernut FN-ip isumaqatigiissutaa

FN's konvention om rettigheder for personer med handicap Inuit innarluutillit pisinnaatitaaffii pillugit Naalagaaffiit Peqatigiit isumaqatigiissutaat

FN's resolution om tilståelse af uafhængighed for koloniale territorier og folk nunat inuiaallu nunasiaasut namminersortunngortinneqarnissaannik Naalagaaffiit Peqatigiit nalunaarutaat

FN's retningslinjer for Erhvervsliv og Menneskerettigheder Naalagaaffiit Peqatigiit inuussutissarsiornermut inuillu pisinnaatitaaffiit najoqqutassiaat

Folk inuiaat

Folkeafstemning inunnik taasisitsineq

Folkekirken ilagiit (ilagiit naalagaaffimmut atasut)

Folkeoplysning inunnik qaammarsaaneq

Folkeret inatsisit inuiannut tamanut tunngasut

Folkestyre inuinnaat naalakkersueqataanerat

Folkesuverænitet inuinnaat imminut oqartussaaffiginerat

Folket inuinnaat

"Folketinget er ukrænkeligt" "Inatsisartut innimiginarluinnartussaapput"

Folkets vilje inuinnaat piunasaat

Folkevalgt forsamling ataatsimiittartuutitat inuit qinigaat

Folks ret til selvbestemmelse inuiaat nammineq aalajangersaasinnaanerat

"For diskrimination dømmes den, der offentligt eller med forsæt til udbredelse i en videre kreds fremsætter udtalelse eller anden meddelelse, ved hvilken en gruppe af personer trues, forhånes eller nedværdiges på grund af sin race, hudfarve, nationale eller etniske oprindelse, tro eller seksuelle orientering" "Kinaassusersersiorlutut eqqartuunneqassaaq kinaluunniit tamanut imaluunniit inunnut amerlasuunut siaruarterinissaaq siunertaralugu oqaaseqartoq imaluunniit allatut iliorluni nalunaaruteqartoq, taamatut iliornermigut inuit eqimattat sioorasaarneqartillugit, asissorneqartillugit nikanarsarneqartillugilluunniit nagguiat, amiisa qalipaataat, inuiannik naggueqatigiinnilluunniit kingoqqisuunerat, upperisaat imaluunniit kinguaassiuutinut tunngasutigut sumut samminerat pissutigalugu"

Forbydelser mod den offentlige orden og fred inuit torersumik eqqissisimasumillu inooqatigiinnerannut pinerluttuliornerit

Forbrydelser mod rigets selvstændighed og sikkerhed naalagaaffiup namminersorneranut isumannaatsuuneranullu pinerluutit

Forbundsstat (føderation) naalagaaffeqatigiissortaaq kattusimasut [ataatsimut qitiusumik naalakkersuisoqartut]

Foreløbige bestemmelser aalajangersagaagallartut

Forfatning inatsisit tunngaviusut

Forfatningsbevægelse inatsisinik tunngaviusunik sulissuteqartut

Forfatningsbygning inatsisinik tunngaviusussanik qarmaaneq

Forfatningshistorie inatsisit tunngaviusut oqaluttuassartaat

Forfatningskommission inatsisit tunngaviusut pillugit isumalioqatigiissitat

Forfatningskonference inatsisit tunngaviusut pillugit ataatsimeersuarneq

Forfatningslov inatsisinut tunngaviusunut inatsit

Forfatningsråd inatsisit tunngaviusut pillugit siunnersuisoqatigiit

Forfatningsudkast inatsisinut tunngaviusunut missiliuut

Forfatningsudvikling inatsisinik tunngaviusunik piorsaaneq

Forfatningsmæssigt inatsisit tunngaviusut naapertorlugit; inatsisitigut tunngaviusutigut

Forfatningsret inatsisit tunngaviusut pillugit inatsiseqartitsineq

Forfatningstekst inatsisit tunngaviusut oqaasertaat

Forfatningsudkast inatsisinut tunngaviusunut missiliuut

Forholdstalsvalg qanoq amerlassuseqarneq najoqqutaralugu qinersineq; qanoq amerlassuseqarneq tunngavigalugu qinersineq

Forligsudvalg isumaqatigiissitsiniartartut

Forpligtelse pisusssaaffik

Forretningsministerium Naalakkersuisuugallartut

Forræderi killuussineq

Forsigtighedsprincippet mianersortussaannermut najoqqutassiaq; mianersornissamik tunngavissat

Forskellige (blandede) bestemmelser aalajangersakkat assigiinngitsut

Forskelsbehandling assigiinngisitsineq

Forskrifter malittarisassat; malitassiat

Forslag af principiel betydning siunnersuutit tunngaviusumik isigisariallit

Forslag til en ny grundlovsbestemmelse inatsisit tunngaviusut allannguutissaannik siunnersuut

Forslag til mistillid tatiginninnginnermik nalunaaruteqarnissamut siunnersuut

Forslag til vedtagelse aalajangiiffigisassatut siunnersuut

Forsoningskommissionen Saammaateqatigiinnissamut Isumalioqatigiissitaq

Forsvarsalliance illersoqatigiit; iligiit

Forvaltning ingerlatsivik; ingerlatsineq

Forvaltningsmyndigheder ingerlatsinermi oqartussaasut

Forvaltningsret ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsineq

Free Association (frivillig sammenslutning (afhængige stater)) naalagaaffiit peqatigiikkumasut (naalagaaffiit imminnut pisariaqartittut))

Fremgangsmåde periaaseq; periuseq; suleriaaseq

Fremmed efterretningsvæsen naalagaaffiit allat isertortumik paasiniaasartui

Fri forfatning nunap inuisa naalakkersueqataanerat; kiffaangissuseq pigalugu inatsisit tunngaviusut

Fri, forudgående og informeret samtykke kiffaangissuseqartumik, sioqqutsisumik paasinnillunilu akuersineq

Fri proces nammineq aningaasartuutiginnisamik eqqartuussisulersuussineq

Fri presse tusagassiuutit naqisimaneqanngitsut

Frigørelse aniguisitaaneq; kiffaajunnaarneq

Frihedsberøvelse kiffaangissusiiiaaneq; kiffaangissusiiagaaneq

Frihedsrettigheder kiffaangissuseqarsinnaatitaanerit

Fritagelse af Naalakkersuisut Naalakkersuisunik atuukkunnaarsitsineq

Fundamentale friheder tunngaviusumik kiffaangissuseqarfiit

Fungerende Naalakkersuisut Naalakkersuisuugallartut

Fungerende parlament inatsisartuugallartut

Fædreland nuna inunngorfik; nunavigisaq

Fælles beslutningskompetence ataatsimut aalajangiisinnaassuseqarneq

Fælles bestemmelser aalajangersakkat tamanut atuuttut

Fællesbestemmelser ataatsimut aalajangersakkat

Fælles eje ataatsimoorullugit pigisat

Fælles ejendomsret til land nunamik ataatsimut piginnittussaaneq

G

Gamle sædvaner ileqqutoqqat

Generelle bestemmelser aalajangersakkat nalinginnaasut

Global nunarsuarmut tamarmut siaruarsimasoq

God advokatskik eqqartuussissuserisut ileqqorissaartussaanerat

God forvaltningskik ingerlatsinermi ileqqorissaarnissaq; ileqqorissaarneq naapertorlugu ingerlatsineq

God lovgivningskik inatsisilioriaaseq pitsaasoq

God medborgerskab innuttaaqataalluarneq

God regeringsførelse pitsaasumik naalakkersuineq

Grundlov inatsisit tunngaviusut

Grundlovgivende forsamling ataatsimiittartuutitat inatsisinik tunngaviusunik tunniussisut

Grundlovsbrud inatsisinik tunngaviusunik unioqqutitsineq

Grundlovsdag inatsisitaarfik

Grundlovsforhør inatsisit tunngaviusut naapertorlugit killisiuineq

Grundlovskommission inatsisit tunngaviusut pillugit isumalioqatigiissitat

Grundlovsreform inatsisinik tunngaviusunik aaqqissuusseqqinneq

Grundlovssikret inatsisini tunngaviusuni illersugaasoq; inatsisitigut tunngaviusutigut illersugaasoq

Grundlæggende menneskerettigheder inuttut pisinnaatitaaffiit tunngaviusut

Grundlæggende rettighed tunngaviusumik pisinnaatitaaffik

Grundlæggende frihedsrettigheder tunngaviusumik kiffaanngissuseqarnissamut pisinnaatitaaffiit

Grupperettigheder inuit ataatsimoortut pisinnaatitaaffii

Grænsekontrol killeqarfinni nakkutilliineq

Grønlands Domstole Kalaallit Nunaata Eqqartuussivii

Grønlands flag Kalaallit Nunaata erfalasua; Erfalatorput

Grønlands Grundlov Kalaallit Nunaata Inatsisai Tunngaviusut

Grønlands Landsret Nunatta Eqqartuussisuuneqarfia

Grønlands nationaldag Nunatta Ullua

Grønlands Råd for Menneskerettigheder Inuit Pisinnaatitaaffiinut Kalaallit Nunaata Siunnersuisoqatigiivi

Grønlands Selvstyre Namminersorlutik Oqartussat

Grønlandsk indfødsret Kalaallit Nunaanni innuttaassuseqarneq

Grønlandsk luftrum Kalaallit Nunaata silaannakkut killeqarfiata ilua

Grønlandsk ret Kalaallit Nunaanni inatsiseqartitsineq

Grønlands søterritorium Kalaallit Nunaata imartaa

H

Habilitet suliamut akuusinnaaneq; suliamut attuumassuteqannginneq

Handicappedes rettigheder inuit innarluutillit pisinnaatitaaffii

Handicaptalsmand inuit innarluutillit illersuisuat

Havret immani pisinnaatitaaffiit

Henstillinger innersuussutit

Hjemland nunagisaq; nuna angerlarsimaffigisaq

Hjemmel inatsisitigut tunngavik

Hjemmelskrav inatsisitigut tunngavissaqarnissamik piumasaqaat

Hudfarve ammip qalipaataa

Hverv atuuffik

Højesteret eqqartuussiviit qullersaat

Højesterets præsident eqqartuussiviit qullersaaata præsidentia

Højforræderi nunamik ajunaartitsineq

Højtidelig forsikring om ubrødeligt at ville holde grundloven inatsisit tunngaviusut unioqqutinngisaannarumallugit ilumoorluinnartumik neriorsuineq

Håndhævelse atortitsineq

I

”I erkendelse af, at det grønlandske folk er et folk i henhold til folkeretten med ret til selvbestemmelse” ”Nunat tamat akornanni inatsisit malillugit inuiaat kalaallit namminneq aalajangiisinnaassuseqarlutik inuiaanerat akueralugu”

Idealer nuannaartorisat; maligassat

Ikke-diskrimination assigiinngisitsinnginnissaq

Ikke-forskelsbehandling assigiinngisitsinnginnissaq

Ikke-levende ressourcer pisuussutit uumaatsut

Ikrafttrædelsesbestemmelse atuutilersitsinermut aalajangersagaq; atortuulersitsissutitut aalajangersagaq

ILO-konvention 87 vedrørende foreningsfrihed og retten til at organisere sig
Kiffaangissuseqartumik peqatigiiffiliorsinnaanermut kattuffiliorsinnaanermullu pisinnaatitaaffimmut ILO-p isumaqatigiissutaa 87

ILO-konvention 105 Afskaffelse af tvangsarbejde Pinngitsaaliilluni sulisitsisarnerup atorunnaarsinneqarnissaanut ILO-p isumaqatigiissutaa 105

Immaterielle rettigheder atortussiaanngitsutigut pisinnaatitaaffiit

Immunitet unnerluutigineqarsinnaannginneq

”Inatsisartut er ukrænkeligt” *”Inatsisartut innimiginarluinnartussaapput”*

Inatsisartuts Ombudsmand Inatsisartut Ombudsmandiat

Informations- og ytringsfriheden naqisimaneqanngitsumik paasissutissiisinnaatitaaneq oqaaseqarsinnaatitaanerlu

Indfødsret innuttaassuseq; naalagaaffimmi innuttaasutut pisinnaatitaaneq

Indfødte folk nunat inuui

Indledende bestemmelser aalajangersakkat aallarniutaasut

Indvandrere nunasisoq

”Ingen minister kan forblive i sit embede, efter at folketinget har udtalt sin mistillid til ham”
”Inatsisartut tatiginani ilisimatippanni ministeri kinaluunniit atorfimminit tunuartariaqarpoq”

”Ingen straf uden retsregel” *”Inatsisunik maleruagassaqartinnagu pillaasoqassanngilaq”*

Inhabilitet suliamut akuusinnaannginneq; suliamut attuumassuteqarpallaarneq

Institut for Menneskerettigheder inuit pisinnaatitaaffiitut instituti

Integrationsprøve innuttaasunngorniap misilitsinnera

International aftale nunat tamalaat isumaqatigiissutaat

International konvention om borgerlige og politiske rettigheder innuttaasutut politikkikkullu pisinnaatitaaffiit pillugit nunat tamalaat isumaqatigiissutaat

International konvention om økonomiske, sociale og kulturelle rettigheder aningaasarsiornikkut, innuttaaqataanikkut piorsarsimassutsikkullu pisinnaatitaaffiit pillugit nunat tamalaat isumaqatigiissutaat

International traktat nunat tamalaat akornanni isumaqatigiissut

International organisation nunat tamalaat akornanni suliniaqatigiiffik; nunat tamalaat akornanni kattuffik

Internationale forhold nunat tamalaat akornanni pissutsit

Internationale forpligtelser nunat tamalaat akornanni pisussaaffiit; naalagaaffiit assigiinngitsut pisussaaffii

International overenskomst nunat tamalaat isumaqatigiissutaat

International sædvane nunat tamalaat akornanni ileqquusut

Internationalt samarbejde nunat tamalaat suleqatigiinnerat

Interesseorganisationer soqutigisaqaqatigiit

J

Jura inatsisilerineq

Juridisk kyndig inatsisinik ilinniagalik

Juridiske rettigheder og forpligtelser inatsisitigut pisinnaatitaaffiit pisussaaffiillu

Jurist inatsisileritooq

K

Kirken i Grønland Kalaallit Nunaanni Ilagiit

Kirke ilagiit; ilagiissoqatigiit

Kirkeforfatning ilagiit pillugit inatsisit tunngaviusut

Kirkens styrelsesmæssige forhold ilagiinni siulersorneqarnikkut pissusiusut

Kollektiv ejendomsret ataatsimoorluni piginnittussaaneq

Kollektive rettigheder ataatsimoorullugit pisinnaatitaaffiit

Koloni nunasiaq

Kolonialisme nunasiaqartuuneq; nunasiaateqarneq

Kolonisationshistorie nunasiaqarnerup oqaluttuassartaa

Kolonisering nunasiaateqalerneq

Kolonitiden nunasiaanerup nalaa

Kommission isumalioqatigiissitat

Kommissorium suliakkiissummut najoqqutassiaq

Kommunalret kommuninik inatsiseqartitsineq

Kommunalt selvstyre kommunit namminersortuunerat

Kommunalt styre kommunit aqutsinerat

Kongeunion (personalunion) kunngi peqatigiissutigalugu naalagaaffeqatigiinneq

Kompetence pisinnaatitaaneq; piginnaaneq

Kompetenceopbygning piginnaasanik annertusaaneq

Konfliktmægling akkerliinnik isumaqatigiissitsiniartarneq

”Kongen kan ikke uden folketingets samtykke være regent i andre lande” ”kunngi inatsisartunit akuerineqarani naalagaaffinni allani naalakkersuisuusinnaanngilaq”

Konstituerende landstingssamling Inatsisartut inissitsiterlutik ataatsimiinnerat

Konstituering af udvalg ataatsimiititaliat inissitsiternerat

Konstitutionel inatsisit tunngaviusut naapertorlugit; inatsisitigut tunngaviusutigut

Konstitutionelle rettigheder inatsisit tunngaviusut naapertorlugit pisinnaatitaaffiit; inatsisitigut tunngaviusutigut pisinnaatitaaffiit

Konstitutionelt demokrati inatsisit tunngaviusut naapertorlugit tamat oqartussaaqataanerat; inatsisitigut tunngaviusutigut tamat oqartussaaqataanerat

Konvention (traktat) naalagaaffiit isumaqatigiissutaat

Konvention mod tortur og anden grusom menneskelig eller nedværdigende behandling eller straf naalliutsitsisarneq allatullu peqqarniingaartumik, inuppalaanngitsumik imaluunniit nikanarsaataasumik pinnittarneq imaluunniit pillaasarneq akiorniarlugit naalagaaffiit isumaqatigiissutaat

Konventionen om oprindelige folk og stammefolk i selvstændige stater (ILO 169) Nunat inoqqaavi inuiaallu naggueqatigiit naalagaaffinni namminersortuniittut pillugit isumaqatigiissut (ILO 169)

Korruption peqquserlulluni iluanaarniarneq
Kulturel identitet kulturikkut kinaassuseq
Kulturelle rettigheder kulturikkut pisinnaatitaaffiit
Kvalificeret flertal piumasaaqatitalimmik amerlanerussuteqarneq
Kvinderettigheder arnat pisinnaatitaaffii
Køn suaassuseq
Kønsdiskriminering, kønsdiskrimination suaassuseq patsisigalugu assigiinngisitsineq
Køreplan ingerlanissamut pilersaarut

L

Landets ressourcer nunap pisuussutai
Landsforræderi nunagisamik killuussineq
Landskadelig virksomhed nunagisamik ajoqusiiniarneq
Landstinget landstingi; inatsisartut
Levende ressourcer pisuussutit uumassusillit
Ligebehandling naligiissitsineq
Ligebehandling af kvinder og mænd arnat angutillu naligiimmik pineqarnissaat
Ligeberettigelse naligititaaneq; naligiimmik pisinnaatitaaneq
Ligeret assigiimmik pisinnaatitaaneq
Ligestilling naligiissitaaneq
Ligestilling af mænd og kvinder angutit arnallu naligiissitaanissaat
Ligestillingsrådet Naligiissitaanermut Siunnersuisoqatigiit
Lighed for loven inatsisinut naligiissuseq
Lighedsgrundsætning naligiimmik pinnittarnermik tunngavik
Lighedsprincip naligiimmik pinnittarneq
Livsform inooriaaseq
Lov og ret inatsiseqarnikkut eqqartuussiveqarnikkullu aaqqissuussaanerit
Lovens kundgørelse inatsisip tamanut ilisimatinneqarnera

Loves grundlovsmæssighed inatsisit inatsisinut tunngaviusunut naapertuuttuussusiat

Lovfæstelse inatsisitigut aalajangersagaaneq

Lovgivende forsamling inatsisiliortut; inatsisartut

Lovgivende magt inatsisiliortut (inatsisartut)

Lovgivningskompetence inatsisiliortussaataaneq

Lovgivningsproces inatsisiliorneq

M

Magtadskillelse pissaanermik avissaartitsineq

Magtanvendelse pissaanermik atuineq

”Magten udgår fra folket” ”pissaaneq inunnit aallaaveqarpoq”

Magtens tredeling oqartussaaffiit pingasunut immikkoortiternerat

Magtmisbrug pissaanermik atornerluineq

Mangfoldighed (diversitet, forskellighed) assigiinngisitaarneq

”Med lov skal land bygges” ”inuiaat inatsisinik qarmarnejassapput”

”Med magt må følge ansvar” ”pissaaneqartitaaneq akisussaataaneq malitseqartariaqarpoq”

Medbestemmelsesret aalajangeeqataasinnaaneq

Medborger inuiaqat; nunaqqat

Medborgerskab innuttaaqataaneq

Medindflydelse sunniuteqataaneq

Meddelelse af indfødsret innuttaasunngortitsineq

Mellemfolkelig overenskomst inuiannut allanut isumaqatigiissut

Mellemfolkelige anliggender inuiaat assigiinngitsut akornanni pissutsit

Mellemfolkelige myndigheder naalagaaffiit assigiinngitsut pisortaatitaat

Mellemstatslig organisation naalagaaffiit akornanni suliniaqatigiiffik

Mened peqquserlulluni uppernarsaaneq

Menighedsrepræsentationer ilagiit sinniisaat

Menneskerettigheder inuttut pisinnaatitaaffii; inuit pisinnaatitaaffii
Menneskets værdighed inuup ataqqinassusia
Menneskeværdig behandling af borgerne innuttaasut inuppalaartumik pineqarnissaat
Midlertidig (foreløbig, provisorisk) grundlov inatsisit tunngaviusuugallartut
Midlertidige udvalg ataatsimiititaliaagallartut
Mindretal (minoriteter) ikinnerussuteqartut
Mindretalsbeskyttelse ikinnerussuteqartunik illersuineq
Mindretalsregering naalakkersuisut ikinnerussuteqartut
Mindretalsrettigheder ikinnerussuteqartut pisinnaatitaaffii
Minister ministeri; naalakkersuisoq
Ministeransvarlighedslov ministerit akisussaanerat pillugu inatsit
Mistillidsdagsorden tatiginninnginnermik nalunaaruteqarluni oqaluuserisassatut siunnersuut
Mistillidsvotum tatiginninnginnermik nalunaaruteqarneq
Monarki (kongedømme) kunngeqarfik; kunngeqarneq
Montevideo Konventionen om Staters Rettigheder og Pligter naalagaaffii pisinnaatitaaffii
pisussaaffiilu pillugit Montevideomi isumaqatigiissut
Mundtlighed oqaatsitigut saqqummiussisussaataaneq
Myndigheder oqartussat; oqartussaataat
Mægling (mediation) isumaqatigiissitsiniarneq

N

Nation inuiaat; inuiaqatigiit; nuna
Nationale myndigheder nunami namminermi oqartussaasut; naalagaaffimmi oqartussaasut
Nationalbank aningaaserivissuaq
Nationalfølelse inuiaqatigiussutsimik misigineq; inuiaqatigiussutsimik pingaartitsineq
Nationale mindretal naalagaaffimmi ikinnerussuteqartut
Nationale symboler inuiaat ilisarnaataataat
Nationale værdier inuiattut pingaartitat

Nationalisme inuiaqatigiussutsimik pingaartitsivallaarneq

Nationalt ejerskab til forfatningen inatsisinut tunngaviusunut inuiaat piginnittuunissaat

Nationalt samlingsmærke naalagaaffimmi ataatsimut nalunaaqut

Nationalt samlingspunkt naalagaaffimmi ataatsimoortuunermik ersiut

Nationernes selvbestemmelsesret inuiaat nammineq aalajangersaasinnaatitaanerat

Nationsbygning inuiannik qarmaaneq

Naturalisering innuttanngortitsineq; innuttanngortitaaneq

Naturalieøkonomi (subsistensøkonomi) pissarsiat tunngavigalugit inuuniuteqarneq

Naturens rettigheder pinngortitap pisinnaatitaaffii

Naturressourcer pinngortitap pisuussutai

Naturrigdomme pisuussutit pinngortitameersut

Nedskrevet forfatning inatsisit tunngaviusut allagannguussimasut

Negativ parlamentarisme amerlanerussusiisortartussanik naalakkersueriaaseqarneq

Nepotisme qanitanik qanigisanillu salliutitsineq

Neutralitet arlaannaannulluunniit attuumassuteqannginneq; arlaannaannulluunniit atannginneq

Nordisk Konvention Social Bistand og Sociale Tjenester Isumaginninnikkut ikiorsiisarnermut aamma sullissisarnermut Nunat Avannarliit isumaqatigiissutaat

Nordisk konvention om social sikring Isumaginninnikkut qulakkeerinninnissamik Nunat Avannarliit isumaqatigiissutaat

Nyvalg nutaamik qinersineq

Nærdemokrati qanimut tamat oqartussaaqataanerat

O

Offentlig forvaltning pisortat ingerlatsinerat; pisortatigut ingerlatsineq

Offentlig myndighed pisortat oqartussaataataat

Offentlige institutioner pisortat suliffeqarfiutaat

Offentlige organer pisortat suliassaqarfii

Offentlighed tamanut ammasuunissaq

Offentlighed i forvaltningen pisortat ingerlatsinerat pillugu paasitinneqarsinnaatitaaneq

Offentligheden innuttaasut
Offentligret pisortanut oqartussaasunut inatsiseqartitsineq
Offentligt anliggende pisortat suliaasaqarfiat; pisortat suliaasaataat; pisortat susassarisaat
Officielle symboler pisortatigoortumik ilisarnaatit
Officielt sprog pisortatigoortumik oqaatsit
Omfordeling nutaamik agguaaneq
Omvalg qinerseqqinneq
Opfyldelse naammassinninneq; piviusunngortitsineq
Ophævelsesbestemmelse atorunnaarsitsinermi aalajangersagaq
Opløsningsretten atuukkunnaarsitsisinnaaneq
Oprindelige folks rettigheder nunat inoqqaavisa pisinnaatitaaffii
Oprindelse pilerfik; kingoqqivik
Oprør pikitsitsineq
Organer oqartussaasut; oqartussaaitat
Organisation soqutigisaqaqatigiit; suliniaqatigiiffik; kattuffik
Overbevisning nalunngelatiginnissuseq
Overenskomst isumaqatigiissut
Overgangsbestemmelser ikaarsaariarnermi aalajangersakkat
Overgangsordning ikaarsaariarnermi aaqqissuussineq
Overgangsperiode piffissaq ikaarsaariarfiusoq
Overordnede retningslinjer pingaarnerusutigut tunaartarisassat
Overstatslig naalagaaffiup akisussaaffiata qulaaniittoq
Overstatslige organisationer naalagaaffiit akornanni qulliusumik suliniaqatigiiffiit
Overvågning nakkutilliineq; alapernaarsuineq

P

Parlament inatsisiliortut (inatsisartut)

Parlamentarisk demokrati inatsisartutigoortumik tamat oqartussaaqataanerat

Parlamentarisk immunitet inatsisiliortut unnerluutigineqarsinnaannginnerat

Parlamentarisme inatsisiliortunik tunngaveqartussaataaneq

Partnerskab peqatigiinneq

Patriotisme (fædrelandskærlighed) nunagisamik asanninneq

Pligt pisussaassuseq

Positiv parlamentarisme amerlanerussusiigaareersimasunik naalakkersueriaaseqarneq

Principbetækning tunngaviusumik isumaliutissiissut

Principper tunngaviit

Privilegier immikkut pisinnaatitaaffiit

Procedure periaaseq; suleriaaseq

Præambel aallaqqaasiut

Præsident præsidenti

Prøvelse misiliineq; misissuineq

”på grund af race, køn, religion, etnicitet, nationalitet, politisk overbevisning eller seksuel observans” ”ammip qalipaataanik, arnaanermik/angutaanermik, upperisamik, sumit naggueqarnermik, nunamit suminngaanneerermik, politikikkut isummamik anguteqammilluunniit/arnaqammilluunniit atoqateqartartuunermik pissuteqartumik”

R

Racediskriminering, racediskrimination ammip qalipaataa patsisigalugu assigiinngisitsineq

Ratifikation/Ratificering atuuttussanngortitsineq; atortussanngortitsineq

Redaktionskomité aaqqissuisut (missiliuusiortut)

Regent kunngi; naalagaaffimmi qullersaasoq

Regering naalakkersuisut

Regeringschef naalakkersuisunut pisortaq

Regeringsdannelse naalakkersuisunik atuutilersitsisarneq

Regeringsform naalakkersueriaaseq

Regeringsleder naalakkersuisuni pisortaq

Regeringsomdannelse naalakkersuisut allanngortiternerat

Regeringssæde naalakkersuisut najugaat

Religionsfrihed upperisarsiornikkut kiffaanngissuseqarneq

Repræsentanter sinniisuutitat

Repræsentativt demokrati sinniisuutitaqarneq aqqutigalugu tamat oqartussaaqataanerat

Republik kunngiitsuuffik

Republikken Grønland Kunngiitsuuffik Kalaallit Nunaat

Responsum immikkut ilisimasalittut oqaaseqaat

Retlig trinfølge inatsisit tunngavigalugit tulleriiaarnerit

Retssamfund inuiaqatigiit inatsiseqartitsinermik tunngaveqarlutik ingerlanneqartut

Retssikkerhed inatsisitigut isumannaatsuunissaq

”Retssproget er grønlandsk og dansk” ”Oqaatsit eqqartuussinermi atorneqartussat tassaapput kalaallisut danskisullu oqaatsit”

Retssædvanen inatsiseqartitsinikkut ileqqusoq

Retten i Grønland Kalaallit Nunaanni Eqqartuussivik

Retterne eqqartuussiviit

Rettigheder og pligter pisinnaatitaaffiit pisussaaffiillu

Rettighedsfortabelse pisinnaatitaaffinnik annaasaqarneq

Rigets tarv naalagaaffiup iluaqutissaa

Rigsadvokaten naalagaaffiup eqqartuussissuserisua

Rigsfællesskabet naalagaaffeqatigiinneq

Rigsmyndigheder naalagaaffimmi oqartussat

Rigsombudsmand Naalagaaffiup Sinniisua

Rigsombudsmanden i Grønland Kalaallit Nunaanni Naalagaaffiup Sinniisoqarfia

Rigssprog naalagaaffimmi oqaatsit [atorneqartut]

Rigssymboler naalagaaffiup ilisarnaatai

Rigsvåben naalagaaffiup ilisarnaataa; naalagaaffiup våbenia

Råd siunnersuisoqatigiit

Rådet for Grønlands Retsvæsen Kalaallit Nunaanni Eqqartuussiveqarneq pillugu Isumalioqatigiissitat

Rådgivende organer siunnersuisutut ingerlataqartut

Rådslagninger siunersioqatigiinnerit

S

Sagkyndig vurdering sulianik ilisimasallit naliliinerat

Samarbejdsgruppe suleqatigiissitat

Samfundsborger inuiaqataasoq

Samfundstjeneste inuiaqatigiinnik kiffartuussineq; inuiaqatigiinnik sullissineq; inuiaqatigiinni sulisitaaneq

Sammenslutning peqatigiit

Sammenslutninger af stater naalagaaffittut kattuteqqasut

Samtykke akuersineq; akuersaarneq

Secession anineq; avissaarneq

Seksualitet kinguaassiuutinut tunngasutigut pissuseq

Selvbestemmelse nammineq aalajangersaaneq

Selvbestemmelsesret nammineq aalajangersaasinnaaneq; nammineq aalajangiinissamut pisinnaatitaaneq

Selvstyre (autonomi) namminersorneq

Selvstyrekommissionen Namminersorneq pillugu Isumalioqatigiissitat

Selvstyreret Namminersorlutik Oqartussanut inatsiseqartitsineq

Selvstændighed namminiilivinnissaq

Sexisme suaassutsikkut immikkoortitsineq

Simpelt flertal [nalinginnaasumik] amerlanerussuteqarneq

Skriftlig erklæring på tro og love eqquutsitsinissamik uppernarsaalluni atsiorneq

Småstat (mikrostat) naalagaaffeeraq [millionit ataatsit inorlugit inulik]

Sociale og økonomiske rettigheder inuttut atukkatigut aningaasarsiornikkullu pisinnaatitaaffiit

Socialret isumaginnineq pillugu inatsiseqartitsineq

Spionage kilitsissiatut sulineq

Sproglige rettigheder oqaatsitigut pisinnaatitaaffiit

Stadfæstelse atuuttussanngortitsineq

Stammebefolkninger naggueqatigiit

Stammefolk inuiaat naggueqatigiit

Stat naalagaaffik

Statsborger naalagaaffimmi innuttaasooq

Statsborgerret [naalagaaffimmi] innuttaasutut pisinnaatitaaneq

Statsborgerskab innuttaassuseqarneq; [naalagaaffimmi] innuttaaneq

Statsbygning naalagaaffissamik qarmaaneq

Statschef naalagaaffimmi pisortaq

Statsdannelse naalagaaffimmik qarmaaneq

Statsforbund (konføderation) naalagaaffeqatigiit kattusimasut [ataatsimoorullugit naalakkersuisoqanngitsut]

Statsforfatning naalagaaffiup inatsisai tunngaviusut

Statsform naalagaaffiusaaseq; naalagaaffioriaaseq

Statsfællesskab naalagaaffiit peqatigiissut

Statskirke naalagaaffiup ilagiissortai

Statslige myndigheder naalagaaffimmi oqartussaasut

Statsminister ministeriuneq

Statsmyndigheder naalagaaffimmi oqartussaasut; naalagaaffimmi oqartussaaitat

Statsoverhoved naalagaaffiup qullersaa; naalagaaffimmi qullersaasoq

Statsret naalagaaffik pillugu inatsiseqartitsineq

Statssamfund naalagaaffiit suleqatigiissut

Statsskik naalagaaffimmi ileqquusoq

Statssuccession nunap naalagaaffimmit ataatsimiit allamut ikaarsaarnera

Statsvåbenet (rigsvåbenet) naalagaaffiup ilisarnaataa

Stedfortræder sinniisussaq

Stemmeberettiget taasisinnaatitaasoq; qinersisinnaasoq

Stemme flerhed amerlanerusut isumaat; taasisut amerlanerusut isumaat

Stemmelighed taasinerit amerlaqatigiinnerat; taasinerit naligiinnerat taasisussaataaneq

Stemmeret taasisinnaatitaaneq

Styreform aqutseriaaseq

Stående udvalg ataatsimiititaliat ataavartut

Suveræn namminersortoq; kisermaassisoq

Suverænitet (højhedsret, territorialhøjhed) imminut naalagaaffittut oqartussaaffigineq

Suverænitetssafgivelse imminut naalagaaffittut oqartussaaffiginerup ilaanik tunniussineq

Suverænitetshåndhævelse imminut naalagaaffittut oqartussaaffiginermik atortitsineq

Symbol ilisarnaat

Sædvaner ileqqut; ileqquliutit

Særlige bestemmelser aalajangersakkat immikkut ittut

T

Terminologi taaguusersuutit

Territorialfarvand nunap/naalagaaffiup imartaa

Territorialgrænse naalagaaffiup killeqarfia

Territorium nunap/naalagaaffiup ilaa

Terrorisme peqqarniisaarneq; peqqarniisaarniarneq; pinerliiniarneq

Tilforordnet medlem immikkut ilaasortaatitaq

Tillægsbestemmelse ilassutitut aalajangersagaq

Tillægsbevilling ilassutitut aningaasaliissutit

Tillægsbetænkning ilassutitut isumaliutissiissut

Tilsyn nakkutillineq

Tilsynsmyndighed nakkutilliisuutitat; nakkutilliisutut oqartussat

Tolerance akaarinninneq

Traditionelle fangst- og jagtrettigheder qangatut pisarnertut piniarnermut aallaaniarnermullu pisinnaatitaaffiit

Transseksualitet suiaassutsimik allannguerusunneq

Tredeling af magten oqartussaaffiit pingasunut immikkoortiternerat

Trossamfund uppeqatigiit

Tvist akerleriissut; isumaqatigiinngissut

Tvistløsning saqitsaanermi aaqqiineq

U

Uafhængig arlaannaannulluunniit attuumassuteqanngitsoq; nammineersoq

Udenrigsanliggender nunanut allanut tunngasut

Udenrigs- og sikkerhedspolitiske anliggender nunanut allanut sillimaniarnermullu tunngasut

Udenrigsudvalget Nunanut Allanut Ataatsimiititaliaq

Udkast til Grønlands Grundlov Kalaallit Nunaata Inatsisaanut Tunngaviusunut missingersuusuaq

Udlænding nunami allamiu; takornartaq

Udvalget til Valgs Prøvelse Qinigaanerup Misilinneqarnissaanut Ataatsimiititaliaq

Udøvende magt inatsisinik atortitsisut (naalakkersuisut)

Underinstans oqartussaasoq alliunerusoq

Underudvalg immikkut ataatsimiititaliaaraq

Undervisningspligt atuartitaasussaatitaaneq; atuartussaannermut pisussaaffeqarneq

Undtagelsestilstand sukannersumik [inatsisiliorneq atornagu] naalakkersuineq

UNESCO Naalagaaffiit Peqatigiit Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut, Kulturimut, Attaveqatigiinnermut Paasissutissiuisarnermullu Suliniaqatigiiffiat

Union (sammenslutning) naalagaaffiit peqatigiissut; naalagaaffiit peqatigiinnerat

Unionsråd naalagaaffiit peqatigiissut siunnersuisoqatigiiffiat

Universelle rettigheder pisinnaatitaaffiit tamanut atuuttut

Upartisk illuinnaasiunngitsoq, kinaassusersiunngitsoq

Upartiskhed arlaannaannilluunniit illersuisuunnginneq

V

Valg qinersineq

Valg i utide maanaannakkut qinersineq

Valgs prøvelse qinigaanerup misilinneqarnera

Valgbarhed qinigaasinnaaneq

Valgkreds qinersivik

Valgperiode qinigaaffik; piffissaq qinigaaffik

Valgret qinersisinnaatitaaneq

Valgretsalders qinersisinnaatitaasut ukiuisa killingat

Velfærdssamfund inuiaqatigiit atugarissaartut

Velfærdsstat naalagaaffik atugarissaarfiusoq

Verdensarv nunarsuarmit eriagisassaat

Verdenserklæringen om menneskerettighederne inuttut pisinnaatitaaffiit pillugit silarsuarmioqatigiinnut nalunaarut

Verdenssamfundet nunarsuarmioqatigiit; silarsuarmioqatigiit

Vetoret itigartitsisinnaatitaaneq

Vidensopbygning ilisimasani annertusaaneq

Vold nakuuserneq; persuttaaneq

Voldgiftsret isumaqatigiissitsiniarnikkut eqqartuussivik

Værdier pingaartitat

Værdighed ataqqinassuseq

Værdinormer naleqartitat tunngavigisat

Værnepligt sakkutuujusussaatitaaneq

Y

Ytringsfrihed killiliiffigineqarani isummersinnaatitaaneq (isummersinnaanermik pisinnaatitaaffik)

Æ

Ældres rettigheder utoqqaat pisinnaatitaaffii

Ændringsprocedurer allanngortitsinissamut periaatsit; allanngortitsinissamut suleriaatsit

Æreskrænkende udtalelser ataqqinassusermik innarliisumik oqaaseqaateqarnerit

Ø

Økonomiske og sociale rettigheder aningaasarsiornikkut aamma inuttut atukkatigut pisinnaatitaaffiit

Østat naalagaaffik qeqertaasoq

Øverstbefalende sakkutuut qullersaat

Øverste statsmyndigheder (parlament, regering, domstole) naalagaaffimmi oqartussaasut qullersaat (inatsisartut, naalakkersuisut, eqqartuussiviit)

Øvrigheden oqartussaasut; pisortat

Øvrighedsperson pisortaq

Å

Åbenhed i den offentlige forvaltning pisortat ingerlatsineranni ammasuunissaq

Åbningsdebat ammaanermi oqallinneq

Åbningstale ammaanermi oqalugiaat

Åndsfrihed anersaakkut kiffaanngissuseqarneq